

Партийн төрмүүд

Коммунистнр иигдж кёдлцхэнэ

„Черноземельский“ совхозин кёдлчир, хөгжлээр боли ноосна гарц икдүүлхэр авсан даалгьван күцхэр шунджаацаана

Фермин управляемый Григорий Деревянко бүрүн эрт совхозин центральном усадьбад ирэд, партийн организацин сеглаатриг кулайв. Парторг цугтагъасны эрт көдлмшдэн ирдг зокалга байсан. Көдлмшин бэр эхилтэй амтнэй харгъад күүндэж, юн болджахинь тийгэд медэд авчдаг байсан. Болв эн бүрүн Иосиф Семёнович Еременко конторт ирсн уга. Юн болсан болхв? Иир күн медхш. Деревянко конторас гарал, уульцар ювоб. Обршид долыгдажас нуурас серүн салькин чиргэгийн иль. Еременко баялаг герүр хэлэгчдэй, „теегүр ювдэй одсан болджана“ гидж тоолв. Парторг гергэн баясан шагт, газань көлдэстэй мотоцикли зогсдг байсан.

Адгэдэж хэрүү конторур ирэл, мөрэн үндэг авад, ёвс хадлажаа газрур Деревянко гүүлгв. ѕвс хадлгыг шулудулх керг шамдуулв. Фермл ёвс хаддг машид хамхрлгын уурлго, Деревянко зовдх ювоб. Сайнэр кёдлхэр седдэг санань күцдэхгээ, „патийн организацин сеглаатрт күрэд, энэг келдэхгээ, хамдан шүүвр кесн сэн болх“ гидж седдэх ювснаа орчд юн болв? Тийгдх жухалыовд, Манцин гол ик ард ўлдсиг Деревянко тодсан уга. Хаджудны бэрхид ёвс хаддх ювх машидин, трактормудин а сонъсгдэв. Хаалгын ташуд байсан өндр гэтгэс мотоцикли бөлдлж гарч ирэд зогсв. Еременко эн мөн“ гидж тоолад, управляемый мөрэн шавддэх гүүлгээд өндрdeer даруун гаач ирв.

Чи аллыг геедрэл ювнаач? гидж парторг түрүндээн сурв.

Центральну усадьбадоч, таасаа хэлэгчдэй ювад ювб, — дж управляемый невчээмэсдж кельв.

Энэгийн дару Деревянко ёвснэ хадлгын ягьдх кегдэж ювхинь келхэр седчэд, парторгин хэлээцэг ўзчэд, тагчг баяв.

— ѕвс хаддх ювх участк болгынд эндр күрүв, кегдэж ювх көдлмш сэн ўзмажтэй биш, — гидж адгэм угагьар Еременко бийн эхлэх кельв. — Энэхэвэр цаарапанд көдлм болхны зурагъязын күцдэх чадшговдн.

Парторг Еременко невчэ таачк зогсдажагаад, фермин управляемый тал хэлэгчдэй кельв.

— Малд хот белдлгын төриг коммунистнрии хургт тэвдэх күүндэр кехмн. Чи юн гидж санджанач?

— Энэгийн тускарти кесгэс нааран тийгдх жухалав. Олар күүндэр кегдэй көлмшэн яхш хаалгы олхвди.

...Совхозин конторт партийн хург цуглрв. Коммунистнр көдлмшин ювудин чикээр хагьдх келхэр. Ирх ўвлзлгээ келгүнд долан отар хөн фэвраль сард, наатксээрт хаврар хургъулгах зовтэй, малд сэн хот кергтэй, элгэр ёвс белдх зовтэй болв.

— Тийн аргэчилл манд баадв? — гидж хойрдгч фермин управляемый Иван Кириллович Береговой тэр хургт келсн ўгдэн сурад, байна — гидж доорь хэрүү бөгв. Усн орулгдсан газарт хадлгын гаргын тийн сан. Энэг хаддх авад, ўвлар хургъулх хөбдт бхимн.

Хург ик удан болсан уга. Босдж келхасн улс цугтани ахарар келхэр. Болв хургин хөбн көдлмш хурдар ювб. Коммунистнр улм сайнэр шунджаацаана

малд күрм хот-хол белддх чадх уга бидн гилж тоолджаа. Машид эвдээд зогсад байна гидгүүр хурдаа тоуга билэ. Ах механик Благовестный мана фермд ирэд, ёвс хаддг машидиг өдрийн туршар дахдх хэлэв. Сайнэр көдлхэр, ик дөнъ-нокдэй эн күргв. Иигдх цугтани шундх көдлхэр ашдны, көдлмшин ювуд икээр хуврв.

Управляющ ода көдлмшэн икээр таасджаан узул. Энъзах уга юргүүг шилтдх хэлэгчдэй, deerн күридж хуррагдсан оли ик скирд ёвс узайд, тер иигдх кельв:

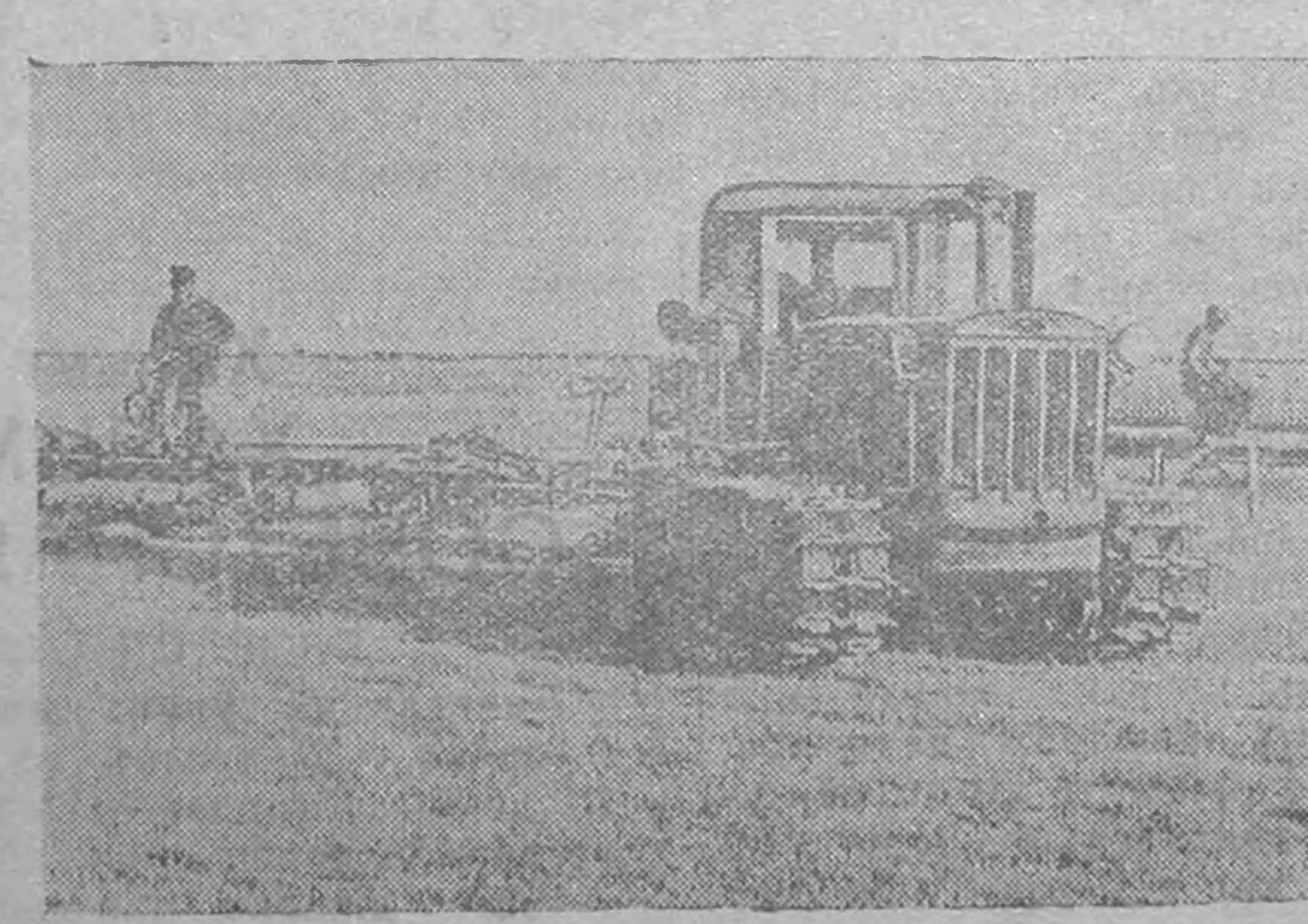
— ѕвс байна. Болв ёвс хуралгына көдлмш завсрлгдджах. Хадлгын байсан газр болгына ёвснъ хаддх авчнаавдни. Йүү ѿвс байдх му большого.

Хойрдгч боли гурвдгч фермсар ўвд белдлгын сайнэр кегдэжэнэ. Эдниг гардджах машинцев боли Береговой — коммунист улс. Эдни хот болгынд неджэгчдэй центнер ёвс белддэх авчкын байцхэн. Йүүлэр хургыльх хөбдт май сард хадсн ѿвс белдгдсан байна.

Хөгжлийг цаарапанд хурдар кэхин тускар КПСС-н ЦК-и боли СССР-и Министрмудин Советин илгэсн бичгэр күүндэр кэхлэри, „Черноземельский“ совхозин коммунистнр эн намар наадни хөдлини отармудин 70 процентинь февраль сард хургъуллгын друулж болдх шийдвр авчкын. Ода ик белдэр кегдэжана. Дулан хаша-хаац тосхгддажана. Эн коммунистнр көдлмшиг толгыалж, көдллгын улгэр ўзулдх ювихана. Коммунист И. К. Береговой гардджах гурвдгч фермд дулан хойр хаша тосхгдад дуусгдваас негн даругъас дуусгдхмн.

Одах шидр коммунистнрии хург болад, тосхлтии зуран күцвирин тускар күүндэр кэв. Байх дутуу-дундсиг илткэд, июль сард боли августин 15 күртл совхозар тосхгдх дулан 17 хаша цугтагъинь дуусгдвар авб.

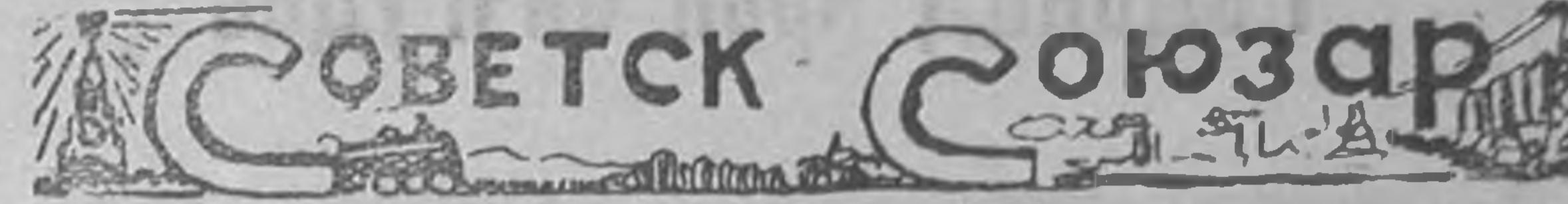
А. ПАВЛОВ.

Приозерин района „Чкалов“ совхозд ёвс хурджах комсомольск-багччудин бригады Николай Луневин агрегат „ДТ-54“ тилг тракторар гурви шалтгаа машинээр хойр принциптэй бодтийн 32 гектар хадхин орчд 68-70 гектар хаддх.

ЗУРГИТ: Н. Луневин агрегат көдлж ювх цагн.

Асанов Бадмин фото.

Зургъадгч тавн джилэй ГРЭС

Электростанциин Министерствинээлээртэй промышленностин экспонатыг ўзулдхээж залд ийм нег макетд оньг тусна: уг, сарул герин ёдр добрин өндр труба, производственн хорас, хаджуднь бөрхнди — нүүрснэ склад байна. Эн дегд ик күчтэй ГРЭС-н макет, зургъадгч тавн джилэд СССР-д кегдэй райони чиртэй тепловий электростанцисн туско проектиг эн ўзулдхэнэ.

Сүүд джилмүйт манд тосхгджах тепловий электростанцисин күчнэ — 500—600 миньгьн киловатт күрч икдүүлгэв. Ода эдни күчнэ зөвтэй икдүүлдхэнэ, юнгэд гихлэ, төрснэ промышленность улм ик-ик котелмуд, трубинс, электромашид ик дийлврмүйтэгчдэй кедж гаргыд болв.

Зургъадгч тавн джилэй ГРЭС-н күчнэ 1200 миньгьн киловатт болхмн, дакад энерг гаргылгын Куйбышевск боли Стalinградск гидроэлектростанцисла алла шаху болхмн. ГРЭС-т нег-негнэ 150 миньгьн киловатт күчтэй нääмнэ трубин тэвгдхмн гидж хэлэгчдэй. Трубин болгынла хамдан хошагыд котел тэвгдхмн. Энүнэас улм ясрулгдсан обрудованын 200 миньгьн киловатт

(ТАСС.)

Ноосна цевриг хурдар йилгээд пресс

Цугсоюзин селэнэ элл-ахун гаахүлд, ноосна цевриг хурдар йилгэджецдэй болх эв-аргээдэйн ўзулдх дасхгддажана. Хөгжлийг ўлгэр ик гидгээр сонъмэлжаацаана. Ноосиг государствт оруулж авхларн, зуглноосна цевр хэвэвтэй мөнъяг бэгд зовтэй болдхана. Тэр хөвөврнэ — угъагдад уга ноосна 35-40 процентын болдх тусна.

Урлын болхла ноосна цеврия процентиг зугл фабрикд, эсгидж ноос оруулж авлг контормудин нег цбдхийн байсан лабораториумт йилгээджецдэй байсан. Хөгжлийг юсиг ювудад кесг болчкаад тегд оч медцхэд билэ.

Ноосна цеврии кирцагийн тайлджецдэй мэдлг шин аргыг, мал Ѹглгээнэ Цугсоюзин институт, хө боли яма Ѹглгээр байад Цугсоюзин науч-иссле-

довательск институт хойр олж гаргыд. Эн иир амар, күн болгында медгмэр кегдэй. 200 грамм ноосиг сайнэр угъацаад, дакад гарар шахдг машигьэр усийн шахад гаргычкаад, цань ўлден цевр, хагсу ноосиг чиньнүүрднэ. Түүнээхэд орчд 200 миньгьн таадж гаргыхд амр болдхажогов.

Ноос оруулж авлг контормуд ода колхозмудла, совхозмудла ноосна ўниг чикднэ тооцдэж чадцхамн, иигдх тооцна гисн хөбчирт ик гидг сэн болх зовтэй.

Эн прибор-прессиг селэнэ элл-ахун Министерствин Тульск боли Ивановск ремонтнэ заводс эхлэж кедж гаргыд. Эн джил 10 миньгь шаху тийм прессмүд гаргых болдх темдглгэд.

Сибирт эрдни-шишэй тэрлгэн

Красноярск крайд, сибирск селдэр мах, ѹс боли наань чиги эдл-ууш гаргылгыиг икдүүлхин тобя кегч социалистичек дорлдэн улм икээр дэлгэрд ювона. Икээр босдж ювх оли дундин малин тобя колхознкуд икээр хот-хол белдх байцхэн. Крайд эн джил 250 миньгь шаху гектар газрт эрдни-шишэй тэрлгэв. Боднг тэрсн газрин кемдхэнэ 47,8 миньгьн гектар күрч ѿс, энэн болхла зурагъэр темдглгэднээс 11,5 миньгьн гектар даву ик болв.

Уулд бэрддхээх рудник

Хакасд тобя гардг руда икээр хэйдх олзгдсан байна. Энд ода кесг рудникин тосхгддажана. Абаканс рудник тосхглгын дуусгдхээх байна. Рудагъас тобя йилгээджецдэй фабрикин гермддэд уулэн ташугтэй бэрддхээх. Эндээс улд уга руда Кузнецк металтургический комбинат оруулж ювулдхмн. Кузнецк Ала-Таун зүн ташид күчтэй гидг Тейск рудник тосхгддхээх байна. Руда байх газрын гүн биш болс учрар, энүнд рудаг дургасын илар малдх гаргыд болхмн. Хаджудьн фабрик бэрддхмн.

Редакцд ирсн бичгүдэас

Приозерн района „Чкалов“ совхозин колектив, хөөнэ тоог ёсгдж, ногсна гаршиг икдүлхин тускар бичсн КПСС-н Централын Комитетин боли ССРР-н Министртдни Советин бичг сääнэр түүлднүү күрч медж авад, малдан хот-хол эвлээр белдхэр, сондормлд кедж кёдлэд, сан диньлврмд бэрдж ювихана.

Овс хуралгъар шишилъ бүрдэгдсн багчудин комсомольск бригадс бääнä. Комсомольцир наалк кёдлмшнрт ўлгур ўзмдэг болдаж кёдлдэг ювихана.

Зургт: Комсомольск-багчудин бригадин член Павел Нагат „У-2“ гидратракторар ѿвс түлкдэг хурадж ювна. Нормар болхла эн ѕортын 25 гектарин ормд 80-85 гектар газрин ѿвс хурана.

Асанов Бадмин фото,

Ѡвс хадлгъиг сuldхлго кехми

Приютна района 4-ч номертэг совхоз ѿвс хадлгъяна кёдлмшн сүл цагт сuldхлж ювна. Улгурьи совхозд сääнэ тоод ювх 3-ч ферм авад хäläй. Эн ферм зурагъар 7 миньгън 420 гектар газрт ѿвс хадх збвтä. Гектарар болхла тер зура ода 58 процент күчдэгисн бääнä, хадж авсн ѿвсэр тоолхла зуг 24 процент болна, эс гидж хадгдсн 4 миньгън 300 гектар газрас 628 тонн ѿвсн авгдв.

Совхозин 1-ч номертэг ферм болхла, ѿвс хадлгъяна зурагъян зуг 9 процент күчдэгисн. Эн фермд хурагдх ѿвсн ода бийн

О. ОЧАЕВ.

Зурагъар кегддэх жүүлгън

Новосибирск областин Сүзунск районд бääсн хальмгуд, мана танъгъч шинэс тогтлажа хинь сонъсад, икэр байр кецах. Тер даруун хальмгудин хург болад, ССРР-н Деед Советин Президиумин Указ цääлгэдэг бггдсн, хальмг улс 1957-1958 джилмүдин эргц нүүдэл эврэнн газрур одцхахин гидж цääлгэвр кегдэв.

Мана района хальмгуд ик зуудан производствд кёдлдэхэцхэн. Тийгэд, эдниг цуврүүдэг, зурагъар, диг-дараатагъар нүүдэлгэвр кегдэв.

С. МАНДЖИЕВ.
Новосибирск область.

Эс барлгдсн бичгин хэрү

Приозерн районд тёрскин газрун хэрү ирдэх хальмгудин то-дигинь күн авхш, кёдлмшт оруулхин тускар юн чигн кегддэх, хэрнь намурдн кёдлдэх, райисполнкомин ахлаачин даруун Шарашкиев, совхозд кёдлдэх, ур Васильев, райисполнкомд кёдлдэх, ур Мучкаева кёдлмшн гаргэгдэг гисн бичг ма-на редакцд ирлэ.

Эн бичгиг редакц, КПСС-н Приозерн райкомд илгэдэж, нүүдэл хэлтэх гидж даалгьла.

Партияны комитетин ормасн сuldхгэв.

Нарт делкэн бääдл

Сүүлин ѕормудт нарт делчинир зүүдэжэй. Кемрджэн төвкнүүн бääдлэн дурта наадк орн-нутгудт иим документд бас гаран тэвцэхдэг негдэхэхэл, ур Хрушевин келсн мет, „ядерн сбрдэг ўзлгъиг зогсахин толд, зер-зев икдүллгъиг зогсахин толд, төвкнүүн бääдлгън толд ноолдхадж ювх государстваин ни-негн фронт тогх бääсмн“. Ода японск правительствд ѿг бггдэхэн.

Төвкнүүн бääдлгън ухан-седкл, зер-зевс икдүлхин өмнэс ноолдх ухан-седкл, Германэ Федеративн Республикин правительствд иоюн 27-д илгээн Советск правительствин нотд келгдэхэн ФРГ-д атомн селм эвлдэхдэг икдлгън, кемрджэн атомн дэн болсн цагт, терүн газриг бдэг цагин дääнä күчтэ зер-зевтэй бääрмсн дääлдллгън газрт хүврэдэхэн. Кемрджэн, тиим дэн болсн цагт, Западн Германэ газр, дääнä түрүн эклээр, цаарандкин келгън угаагаар, ўкл-үргэгээр дүүрч, делгү икэр хоосрүүдхнүү өүн магъдлэг болжго. Тиим ѿвд болхиг урдаснь хöрж зогсах санан Советск Союзин Ѥрун цагъан санан болжана гидж нотд келгдэхэн.

Кийин дääнä “политик боли Западн Германэ бääрмig атомн селмэр агслгън немшин олн-амтнд дэгд берк ик аämштэ ашта болхмн! Энүн тускар Советск правительствин нотд келгдэхэн ФРГ-д атомн селм эвлдэхдэг икдлгън, кемрджэн атомн дэн болсн цагт, терүн газриг бдэг цагин дääнä күчтэ зер-зевтэй бääрмсн дääлдллгън газрт хүврэдэхэн. Кемрджэн, тиим дэн болсн цагт, Западн Германэ газр, дääнä түрүн эклээр, цаарандкин келгън угаагаар, ўкл-үргэгээр дүүрч, делгү икэр хоосрүүдхнүү өүн магъдлэг болжго. Тиим ѿвд болхиг урдаснь хöрж зогсах санан Советск Союзин Ѥрун цагъан санан болжана гидж нотд келгдэхэн.

Германэ Federativn Республикин правительствд Советск правительствин бгсн нотд болв чигн, тер мет „Асахи-Симбун“ газетин ах редакторла Н.С. Хрушевин кесн күүндэврт болв чигн нарт-делкэ deer төвкнүүн бääдлгън тускар Советск Союзин өмнэс некцэх. Японь олзта гүүлтэй Советск Союзла болн Китайск Наролн республиклэ боргдүүдэг икдүлхиг, Япон-Китайск дипломатичес залгълдан хэрү тогтадхиг японск олн-амтн некихэв. Болв Кисин Вашингтонд кесн күүндэвр Японь олн-амтн ицгиг күйн уга. Вашингтонск күүндэвр Японь олн-амтн „тааста ash бгсн уга“ гидж японск социалистическ партии пленумин резолюцид лавлдэг келглжэн. Энүн учрь-Японь США-н өлмэд бääдгин учр болджана. „Юридический Японь өлмэд уга орн-нутг болджана, фактичес, илднь келхлэ Америкин өлмэд орл уга бääдг арг уга, юнъгад гихлэ Америкин эврэнн салдсан го-сарн Японь deer зогсджана“ гидж Н. С. Хрушев „Асахи-Симбун“ редакторла кесн күүндэвртэн темдглэд келсн. Японь ѹлд зөв эс эдлгън тे-рүнэ правительствин атомн селмин тёри туск хäläц бääрч авид ўилгъвртагээр гарсн. Атомн зер-зев икдүллгънлэл залгъу болджах японск олн-амтн өхан-седкл олнд ил: күмн ѡамтнд ик хорлтта эн селмig уурулхиг японск олн-амтн некдэхэн, юнъгад гихлэ, тер селм Японь берк ик зовлын урднь учрасн. Болв, тиим болхла ООН-д бääх Японск представитель ялерн сбрдэг ўзлгъиг зогсахн гисн Советск селвгүдиг юнъгад эс дöнъинсмб? Энүн учрь-Японь өлмэд бääдгин учр“. Тер учрар чигн Кисин Вашингтонд кесн күүндэвр ямаран болв чигн тааста ash Японь эс бгсн ля Японск правительств збв-шаджэн.

Болв, японск олн-амтн тиим бääдлэл зөвшэрдэг чадш уга, төрүн орн-нутг атомн аämштэ хальчлгдхиг тедн онц күчтэй бääдгэдэхэн. Энүнлэ залгълдуулж, ядерн сбрдэг ўзлгъиг зогсахин туск төрэп Советск Союз, Японь хойр хам-дан збвшэл кехми гисн Н. С. Хрушевин селвг цань уга ик

Яшкульд болсн футбольн наадн

Шидр, Яшкульд „Кировск“ совхозин футбольн команд, цергэ команд хойрин хоорн дэрлдэн болв.

Наадна төрүн брэлд совхозин команд цергэ наадачирин үүднүүр хойр дакж мäчцокдэж оруулв. Совхозин наадачирин үүднүүр цергэ наадачирин нэг мäчцокдэж оруулв.

Наадна хойрдгч брэлд совхозин наадачир цергчнри үүднүүр бас хойр дакж мäчцокдэж оруулд, наадиг 4:1 тоотагъар дэрлдэн диилв.

Эн наадиг 300 гар улс ирж гайхцэв. САНЬГДЖИН Д.

Цаг зуурин редактор С. КАЛЯЕВ.

Хальмг танъгъчин „ХАЛЬМГ ЎНН“, „СОВЕТСКАЯ КАЛМЫКИЯ“

газетсд бичгдлгън бола

Бичгдлгън ѿнн: джилдэн — 52 арслн 20 деншг; 9 сардан — 39 арслн 15 деншг; 6 сардан — 26 арслн 10 деншг; 3 сардан — 13 арслн 05 деншг; 1 сардан — 4 арслн 35 деншг.

1957-ч джилин май сарин 1-с авн танъгъчин, балгъсна, районин „Союзпечатин“ отделенс болн связин отделенс болн почтальонмуд болгън цугъар газетд бичгдлгъиг кеджэн.

СОЮЗПЕЧАТЬ.